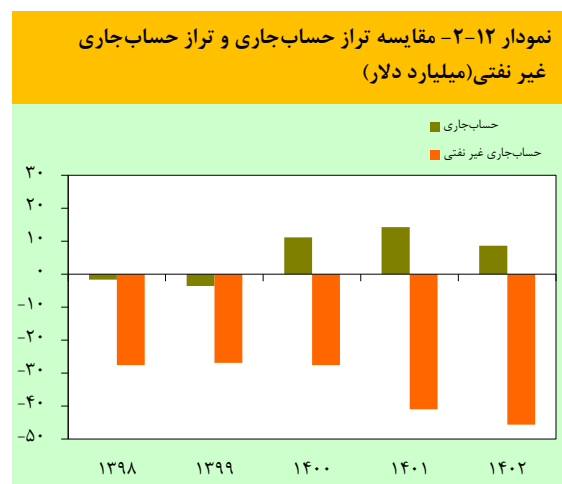
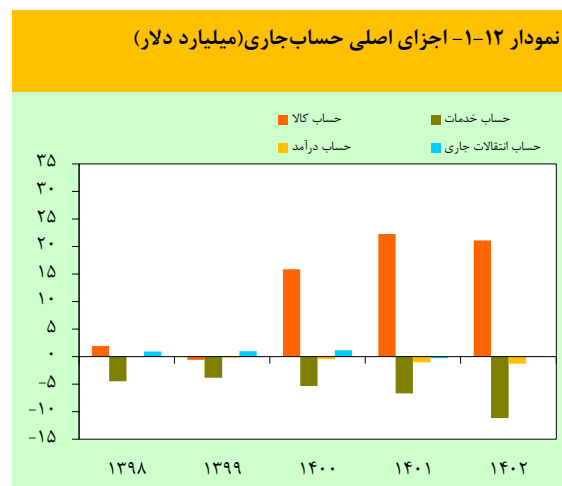

شد. در سال ۱۴۰۲، افزایش ارزش صادرات و واردات خدمات منجر به افزایش کسری حساب خدمات نسبت به سال قبل از آن شد، به طوری که کسری حساب مذکور در سال مورد بررسی با افزایش ۵۲/۲ درصدی به ۱۱/۲ میلیارد دلار رسید. در همین سال حساب درآمد، کسری معادل ۱/۳ میلیارد دلاری را تجربه کرد و همچنین، حساب انتقالات جاری از ۳۸ میلیون دلار کسری برخوردار بود.

۱۲-۱- تحولات مهم تراز پرداخت‌های خارجی ایران

در سال ۱۴۰۲، عملکرد مقداری صادرات نفت خام کشور و صادرات و واردات گمرکی (به عنوان مهمترین مولفه‌های تشکیل دهنده صادرات و واردات غیرنفتی کشور)، نسبت به سال قبل از آن با افزایش همراه بودند. اگرچه، کاهش قیمت‌های جهانی نفت خام و کاهش قیمت کالاهای اولیه^(۱)، در نهایت منجر به کاهش ارزش صادرات کالا طی این دوره گردیدند که این موضوع در کنار افزایش واردات کالا، در نهایت کاهش مازاد حساب کالا را طی دوره مورد بررسی رقم زد. همچنین، افزایش تردد فرامرزی کالا و مسافر بواسطه اثرگذاری بر ارائه خدمات در حوزه «مسافرت» و «حمل و نقل کالا و مسافر»، آثار خود را در افزایش عملکرد صادرات و واردات خدمات بر جای گذاشته است. هرچند که برآیند تحولات مذکور، افزایش کسری حساب خدمات را طی سال ۱۴۰۲ نسبت به سال قبل از آن به همراه داشته است. مجموعه این عوامل، در نهایت منجر به کاهش مازاد حساب جاری جدول ترازپرداخت‌های کشور گردید. همچنین، در این سال به دلیل افزایش خالص مطالبات افراد مقیم از دنیای خارج بدهکاری حساب مالی و سرمایه نسبت به سال قبل از آن افزایش یافت.

۱۲-۱-۱- حساب جاری

در سال ۱۴۰۲، حساب جاری تراز پرداخت‌ها از ۸/۶ میلیارد دلار مازاد برخوردار شد که نسبت به سال قبل از آن ۵۶/۲ درصد کاهش یافته است. علت کاهش مازاد حساب جاری در سال مورد بررسی، افزایش قابل توجه کسری حساب خدمات و کاهش مازاد حساب کالا، در نتیجه کاهش ارزش صادرات غیرنفتی و متعاقباً کاهش ارزش صادرات کالا، در کنار افزایش واردات کالا بود. تحولات صادرات و واردات کالا منجر به کاهش ۲۰/۸ درصدی مازاد حساب کالا نسبت به سال قبل از آن و ایجاد مازاد ۲۱/۱ میلیارد دلاری در حساب کالا

۱- Primary commodities

جدول ۱۲-۱ خلاصه وضعیت حساب جاری

(میلیون دلار)

درصد تغییر	سال			
	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰	
حساب جاری	۵۶/۲	۷۹/۵	۸۵۹۲	۱۰۹۳۸
حساب کالا	۲۰/۸	۶۴/۲	۲۱۰۷۷	۱۶۲۱۱
حساب خدمات	۵۲/۲	۸/۰	-۱۱۱۵۹	-۶۷۸۹
حساب درآمد	۱۳۷/۳	—	-۱۲۸۸	۸۹
حساب انتقالات جاری	θ	-۳۷/۹	-۳۸	۱۴۲۷
حساب جاری غیر نفتی (۱)	۳۰/۹	۱۸/۶	-۴۵۷۰۰	-۲۹۴۴۲

۱- منظور از عبارت «غیر نفتی» در تمامی مطالب این فصل، عدم احتساب ارزش نفت خام، فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی (کدهای تعرفه گمرکی ۲۷۰۹، ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) صادر و وارد شده توسط شرکت‌های ملی نفت ایران، ملی گاز ایران و سایر اشخاص و شرکت‌ها (گمرکی و غیر گمرکی) در آمارهای صادرات و واردات کالا می‌باشد.

۱۲-۱-۱-۱ حساب کالا (تراز بازرگانی)

در سال ۱۴۰۲، ارقام صادرات و واردات کالا^(۱) (فوب) به ترتیب با ۱/۹ درصد کاهش و ۴/۷ درصد افزایش به ۱۰۰/۵ و ۷۹/۴ میلیارد دلار رسیدند که در نتیجه آن، مازاد حساب کالای تراز پرداخت‌ها با کاهش ۲۰/۸ درصدی به ۲۱/۱ میلیارد دلار رسید. علت اصلی کاهش مازاد حساب کالا طی این دوره، کاهش ارزش صادرات کالا و افزایش ارزش واردات کالا بوده است. کاهش ارزش صادرات کالا، در نتیجه کاهش ارزش صادرات گمرکی تحت تاثیر کاهش

قیمت کالاهای اولیه، علی‌رغم افزایش وزن صادرات گمرکی طی این دوره رخ داده است. همچنین افزایش ارزش واردات گاز و فرآورده‌های نفتی در کنار افزایش ارزش واردات گمرکی، مهم‌ترین عوامل رشد ارزش واردات طی سال مورد بررسی می‌باشد. شایان ذکر است ارزش صادرات نفتی علی‌رغم کاهش قیمت هر بشکه نفت خام در بازارهای جهانی و متعاقباً کاهش قیمت هر بشکه نفت صادراتی ایران، به دنبال افزایش مقدار صادرات نفت با افزایش ۲/۸ درصد همراه بود.

جدول ۱۲-۲ حساب کالا

(میلیون دلار)

درصد تغییر	سال			
	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰	
حساب کالا (تراز بازرگانی)	۲۰/۸	۶۴/۲	۲۱۰۷۷	۱۶۲۱۱
صادرات	۱/۹	۲۰/۳	۱۰۰۵۱۹	۸۵۱۹۱
واردات	۴/۷	۱۰/۰	۷۹۴۴۲	۶۸۹۸۰
حساب کالای (تراز بازرگانی) غیر نفتی	۱۸/۹	۱۵/۵	-۲۳۲۱۵	-۲۴۱۶۹
صادرات غیر نفتی	۷/۵	۵/۹	۴۳۷۲۳	۴۴۶۱۴
واردات غیر نفتی	۲/۳	۹/۳	۷۶۹۳۸	۶۸۷۸۳

جدول ۱۲-۳ ارزش صادرات کالا

(میلیون دلار)

سهم (درصد)	درصد تغییر		سال			
	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰	
صادرات کالا	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	-۱/۹	۲۰/۳	۱۰۰۵۱۹	۸۵۱۹۱
صادرات نفتی (۱)	۵۶/۵	۵۳/۹	۲/۸	۳۶/۲	۵۶۷۹۶	۴۰۵۷۸
منظور شده در آمار گمرک (۲)	۱۰/۴	۱۵/۲	-۳۲/۹	۵۷/۰	۱۰۴۴۱	۹۹۰۷
صادرات غیر نفتی	۴۳/۵	۴۶/۱	-۷/۵	۵/۹	۴۳۷۲۳	۴۴۶۱۴

۱- شامل ارزش نفت خام، فرآورده‌های نفتی، گاز طبیعی، مایعات و میعانات گازی (کدهای تعرفه گمرکی ۲۷۰۹، ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) صادر شده توسط شرکت‌های ملی نفت ایران، ملی گاز ایران و ... (گمرکی و غیر گمرکی) می‌باشد.

۲- ارزش صادرات مایعات گازی و فرآورده‌های نفتی (کدهای تعرفه گمرکی ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) صادر شده توسط شرکت‌های ملی نفت ایران، ملی گاز ایران، ملی پالایش و پخش، ملی پخش و سایر شرکت‌ها و اشخاص که در آمار صادرات گمرک منظور شده است.

۱- رقم صادرات و واردات کالای جدول تراز پرداخت‌ها شامل مجموع ارزش مبادلات کالایی گمرکی و غیر گمرکی است.

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۴۰۲

در سال مورد بررسی، با کاهش مازاد حساب جاری و حساب کالا، نسبت ارقام دو حساب مذکور به تولید ناخالص داخلی به ترتیب به ۱/۹ و ۴/۶ درصد رسید. در سال ۱۴۰۲، نسبت صادرات کالا به تولید ناخالص داخلی با کاهش ۲/۳ واحد درصدی نسبت به سال ۱۴۰۱ به ۲۲/۰ درصد و نسبت واردات کالا به تولید ناخالص داخلی با کاهش ۰/۶ واحد درصدی طی همین سال به ۱۷/۴ درصد رسید.

جدول ۱۲-۴ ارزش واردات کالا

(میلیون دلار)

درصد تغییر	سال				
	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰	۱۴۰۱	۱۴۰۰
کل واردات کالاها	۴/۷	۱۰/۰	۷۹۴۴۲	۷۵۸۸۱	۶۸۹۸۰
گاز و فرآورده‌های نفتی (۱)	۲۵۳/۵	۲۵۹/۰	۲۵۰۴	۷۰۹	۱۹۷
سایر کالاها	۲/۳	۹/۳	۷۶۹۳۸	۷۵۱۷۲	۶۸۷۸۳

۱- ارزش گاز طبیعی، مایعات گازی و فرآورده‌های نفتی (کدهای تعرفه گمرکی ۲۷۱۰ و ۲۷۱۱) وارد شده توسط شرکت‌های ملی نفت ایران، ملی گاز ایران، ملی پالایش و پخش فرآورده‌های نفتی ایران و سایرین (گمرکی و غیر گمرکی)

جدول ۱۲-۵ نسبت حساب جاری، کالا، صادرات و واردات کالا

(درصد) به تولید ناخالص داخلی (۱)

سال		نسبت حساب جاری به تولید ناخالص داخلی
۱۴۰۲	۱۴۰۱	
۱/۹	۴/۶	۲/۷
۴/۶	۶/۳	۴/۰
۲۲/۰	۲۴/۳	۲۰/۹
۱۷/۴	۱۸/۰	۱۶/۹

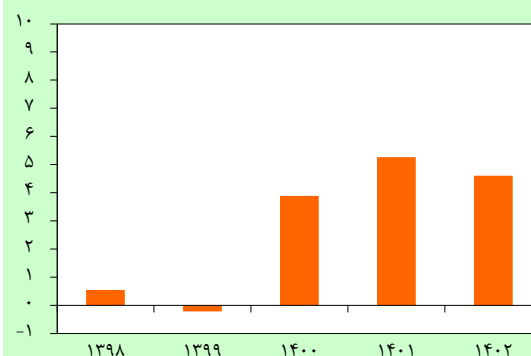
۱- به قیمت بازار و برحسب قیمت‌های جاری، نرخ ارز مبنای محاسبه تولید ناخالص دلاری به صورت میانگین موزونی از نرخ‌های اعلامی در سامانه معاملات الکترونیکی ارز (ETS) در حوزه حواله، اسکناس و حواله کالاهای اساسی و ضروری با لحاظ حجم معاملات ارزی انجام شده با هر یک از نرخ‌های مذکور در یک ماه گذشته به عنوان وزن آنها در نظر گرفته شده است.

جدول ۱۲-۱-۲ حساب خدمات

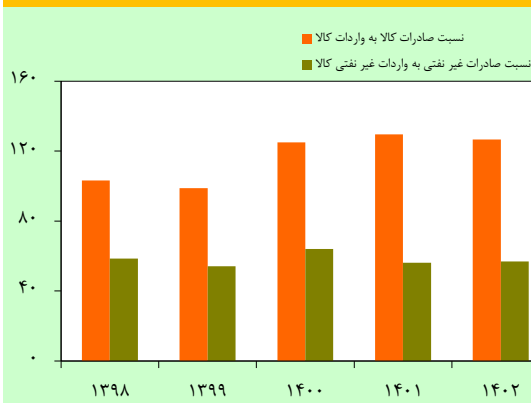
در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال قبل از آن، کسری حساب خدمات با افزایش ۵۲/۲ درصدی به حدود ۱۱/۲ میلیارد دلار رسید. در این سال نسبت به سال ۱۴۰۱، صادرات و واردات خدمات به ترتیب با تغییر ۷/۳ و ۲۵/۷ درصدی به ۱۱/۴ و ۲۲/۵ میلیارد دلار افزایش یافتند. علت اصلی رشد قابل توجه ارزش صادرات و واردات خدمات، حذف یا کاهش محدودیت‌های اعمال شده در خصوص تردد فرامرزی کالا و مسافر در بسیاری از کشورها بوده است که از یک طرف با افزایش حجم بازرگانی خارجی و مسافرت‌های خارجی و از طرف دیگر با افزایش نرخ

در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال قبل از آن، افزایش ۲/۳ درصدی واردات کالاهای نفتی و کاهش ۷/۵ درصدی صادرات کالاهای غیرنفتی منجر به افزایش ۱۸/۹ درصدی کسری حساب کالای غیر نفتی گردید که در نتیجه آن کسری مذکور به ۳۳/۲ میلیارد دلار رسید. در سال ۱۴۰۲، سهم صادرات نفتی از کل صادرات کالا ۵۶/۵ درصد بود که نسبت به سال قبل از آن ۲/۶ واحد درصد افزایش نشان می‌دهد.

نمودار ۱۲-۳ نسبت تراز بازرگانی خارجی به تولید ناخالص داخلی (۱۴۰۰=۱۰۰) (درصد)

نمودار ۱۲-۴ تناسب صادرات و واردات (درصد)

کرایه حمل بار و مسافر در نتیجه افزایش تقاضای حمل و نقل، در حوزه‌های خدمات «مسافرت» و خدمات «حمل و نقل بار» و آثار خود را در افزایش عملکرد صادرات و واردات خدمات به ویژه «حمل و نقل مسافر» بر جای گذاشت.

جدول ۱۲-۶- حساب خدمات

(میلیون دلار)

	سهم (درصد)		درصد تغییر		سال		
	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۱	□ ۱۴۰۲	▲ ۱۴۰۱	▲ ۱۴۰۰
حساب خدمات	-	-	۵۲/۲	۸/۰	-۱۱۱۵۹	-۷۳۳۲	-۶۷۸۹
صادرات	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۷/۳	۷۱/۸	۱۱۳۹۰	۱۰۶۱۲	۶۱۷۸
حمل و نقل	۲۶/۶	۲۷/۰	۶/۱	۱۸/۸	۳۰۳۵	۲۸۶۰	۲۴۰۸
مسافرت	۵۳/۴	۵۱/۸	۱۰/۸	۳۶۵/۷	۶۰۸۵	۵۴۹۳	۱۱۷۹
خدمات ساختمانی	۶/۰	۶/۹	-۷/۳	-۴۱/۸	۶۸۲	۷۳۵	۱۲۶۴
سایر خدمات	۱۳/۹	۱۴/۴	۴/۳	۱۴/۸	۱۵۸۸	۱۵۲۴	۱۳۲۷
واردات	۱۰۰/۰	۱۰۰/۰	۲۵/۷	۳۸/۴	۲۲۵۴۹	۱۷۹۴۴	۱۲۹۶۷
حمل و نقل	۲۶/۳	۲۰/۵	۶۱/۶	۴/۵	۵۹۳۲	۳۶۷۱	۳۵۱۲
مسافرت	۵۲/۲	۵۷/۷	۱۳/۸	۷۵/۴	۱۱۷۸۱	۱۰۳۵۰	۵۸۹۹
خدمات ساختمانی	۱/۴	۱/۲	۴۱/۹	-۲۹/۷	۳۰۹	۲۱۸	۳۱۰
سایر خدمات	۲۰/۱	۲۰/۶	۲۲/۲	۱۴/۲	۴۵۲۷	۳۷۰۵	۳۲۴۵

جدول ۱۲-۱-۳- حساب درآمد

نسبت به عملکرد سال ۱۴۰۱ حدود ۲۴/۰ درصد کاهش نشان می‌دهد. در سمت پرداخت‌های حساب درآمد نیز جبران خدمات کارگران ۸۷/۵ درصد افزایش و هزینه سرمایه‌گذاری معادل ۲/۸ درصد کاهش یافت. علت اصلی افزایش جبران خدمات کارگران طی این سال، افزایش تعداد کارگران خارجی در کشور بوده است. برآیند تحولات مذکور منجر به افزایش ۱۳۷/۳ درصدی کسری این حساب طی سال مورد بررسی گردید.

خالص مبادلات انجام شده در حساب درآمد، شامل دریافت‌ها و پرداخت‌ها بابت «جبران خدمات کارگران» و «درآمد و هزینه سرمایه‌گذاری» در سال ۱۴۰۲، نشان‌دهنده پرداخت ۱/۳ میلیارد دلار درآمد، توسط افراد مقیم، بابت استفاده از عوامل تولید غیرمقیم است. در این سال، دریافت‌ها بابت جبران خدمات کارگران و درآمد سرمایه‌گذاری به ترتیب ۱۹/۲ و ۲۵/۹ درصد کاهش پیدا کرد و در مجموع دریافت‌های حساب درآمد

جدول ۱۲-۷- حساب درآمد

(میلیون دلار)

	درصد تغییر		سال		
	۱۴۰۲	۱۴۰۱	□ ۱۴۰۲	▲ ۱۴۰۱	▲ ۱۴۰۰
حساب درآمد	۱۳۷/۳	۰	-۱۲۸۸	-۵۴۳	۸۹
دریافت	-۲۴/۰	-۲۹/۴	۱۱۷۳	۱۵۴۴	۲۱۸۸
جبران خدمات کارگران	-۱۹/۲	۶۰/۱	۳۴۵	۴۲۷	۲۶۷
درآمد سرمایه‌گذاری	-۲۵/۹	-۴۱/۹	۸۲۸	۱۱۱۷	۱۹۲۱
پرداخت	۱۷/۹	-۰/۶	۲۴۶۱	۲۰۸۷	۲۰۹۹
جبران خدمات کارگران	۸۷/۵	۱۷/۵	۸۹۸	۴۷۹	۴۰۸
هزینه سرمایه‌گذاری	-۲/۸	-۴/۹	۱۵۶۲	۱۶۰۸	۱۶۹۱

گزارش اقتصادی و ترازنامه سال ۱۴۰۲

و مبادله دارایی‌های تولید نشده غیر مالی با خارج از کشور و حساب مالی شامل مبادلات انجام شده در سرفصل‌های سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، سرمایه‌گذاری در سبد مالی، سایر سرمایه‌گذاری‌ها و تغییرات دارایی‌های ذخیره می‌باشد.

(میلیون دلار) جدول ۱۲-۸- حساب مالی و سرمایه

درصد تغییر	سال		
	۱۴۰۲ □	۱۴۰۱ ▲	۱۴۰۰ ▲
حساب مالی و سرمایه	۴۸/۶	۴۶/۸	-۱۹۷۷۰
حساب سرمایه	۲۶/۶	-۲۲/۲	-۷۶۷۴
حساب مالی	۶۷/۱	۴۶۷/۸	-۱۲۰۹۷

۱۲-۲-۱- حساب سرمایه

بدهکاری حساب سرمایه در سال ۱۴۰۲ با افزایش حدود ۲۶/۶ درصدی نسبت به سال قبل از آن به حدود ۷/۷ میلیارد دلار رسید. در بررسی‌های صورت گرفته، عمده بدهکاری حساب سرمایه ناشی از خرید اموال و مستغلات توسط افراد مقیم در خارج از کشور بوده است. براساس گزارش موسسه آمار ترکیه، تعداد خانه‌های خریداری شده توسط ایرانیان در این کشور در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال قبل از آن ۵۳/۹ درصد کاهش یافت.

۱۲-۲-۱- حساب مالی

در سال ۱۴۰۲، حساب مالی ترازپرداخت‌ها معادل ۱۲/۱ میلیارد دلار بدهکار شد، که نسبت به سال ۱۴۰۱ حدود ۶۷/۱ درصد افزایش یافت. علت عمده بدهکاری حساب مالی در سال مورد بررسی، بدهکاری سرفصل «سایر سرمایه‌گذاری‌ها» بوده است.

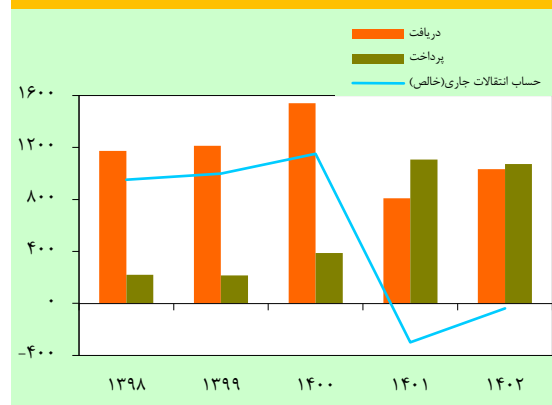
جدول ۱۲-۹- حساب مالی

درصد تغییر	سال		
	۱۴۰۲ □	۱۴۰۱ ▲	۱۴۰۰ ▲
حساب مالی	۶۷/۱	۴۶۷/۸	-۱۲۰۹۷
سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (خالص)	-۴۸/۰	-۲/۴	۴۱۳
سرمایه‌گذاری در سبد مالی (خالص)	۰	۰	۴۶
سایر سرمایه‌گذاری‌ها (خالص)	۱۲۱/۴	۹۶/۶	-۵۶۲۲
دارایی‌های ذخیره	۰	۰	۱۱۲

۱۲-۱-۱-۴- حساب انتقالات جاری

حساب انتقالات جاری در سال ۱۴۰۲، حدود ۳۸ میلیون دلار کسری داشت. این در حالی است که حساب مذکور در سال ۱۴۰۱ از مازاد ۸۸۶ میلیون دلاری برخوردار بود. یکی از دلایل عمده ایجاد کسری در حساب انتقالات جاری در سال ۱۴۰۲ نسبت به سال قبل از آن، افزایش نیروی کار خارجی مقیم در کشور و انتقال بخشی از درآمد آنها به خارج از کشور بوده است.

نمودار ۱۲-۵- حساب انتقالات جاری (میلیون دلار)

۱۲-۲-۱- حساب مالی و سرمایه

در سال ۱۴۰۲، حساب مالی و سرمایه تراز پرداخت‌های کشور به میزان ۱۹/۸ میلیارد دلار بدهکار گردید که نسبت به بدهکاری سال قبل از آن معادل ۴۸/۶ درصد افزایش نشان می‌دهد. از این میزان بدهکاری، معادل ۷/۷ میلیارد دلار مربوط به پرداخت حساب سرمایه و ۱۲/۱ میلیارد دلار مربوط به بدهکاری حساب مالی بود. حساب سرمایه ترازپرداخت‌ها عمدتاً شامل انتقالات سرمایه‌ای (بخشش بدهی‌ها یا انتقالات مهاجران)

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی

بود که نسبت به سال قبل از آن کاهش ۴۸/۰ درصدی نشان می‌دهد.

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی انجام شده در کشور

در سال ۱۴۰۲، مطابق آمار دریافتی از سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران، سرمایه‌گذاری خارجی انجام شده در کشور تحت قانون سرمایه‌گذاری خارجی بالغ بر ۵۷۶ میلیون دلار بود که نسبت به سال ۱۴۰۱، به میزان ۱۶/۲ درصد کاهش نشان می‌دهد.

در سال ۱۴۰۲، خالص^(۱) جریان ورود سرمایه به کشور در قالب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی شامل؛ سرمایه‌گذاری‌های انجام شده تحت قانون سرمایه‌گذاری خارجی، سرمایه‌گذاری‌های انجام شده در پروژه‌های نفتی و گازی در قالب قرارداد بیع متقابل، سرمایه‌گذاری خارجی انجام شده در مناطق آزاد و غیره، معادل ۴۱۳ میلیون دلار

جدول ۱۰-۱۲- وضعیت سرمایه‌های خارجی وارده در قالب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی

(میلیون دلار)

درصد تغییر	سال				
	۱۴۰۲	۱۴۰۱	(۱)۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۰
-	-	-	-	-	۸۸۴
-	-	-	-	-	۵۲۵
-۱۶/۲	۳۱/۰	۵۷۶	۶۸۷	۵۲۵	تحت قانون سرمایه‌گذاری خارجی
-	-	-	-	۵۷	بیع متقابل در حوزه نفت و گاز
-	-	-	-	۳۰۲	سایر(۲)

ماخذ: سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران

- ۱- در سال ۱۴۰۲، رقمی در خصوص سرمایه‌گذاری خارجی انجام شده به روش بیع متقابل در حوزه نفت و گاز، سرمایه‌گذاری خارجی انجام شده در مناطق آزاد و سرمایه‌گذاری خارجی انجام شده در بورس اوراق بهادار، توسط سازمان سرمایه‌گذاری و کمک‌های اقتصادی و فنی ایران، اعلام نشده است.
- ۲- شامل سرمایه‌گذاری خارجی انجام شده در مناطق آزاد، سرمایه‌گذاری خارجی انجام شده در بورس اوراق بهادار و سرمایه‌گذاری خارجی اعضاء شده توسط وزارتخانه‌ها، شرکت‌ها و سازمان‌های دولتی و مؤسسات عمومی که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است (وفق ماده (۲۲) قانون تشویق و حمایت سرمایه‌گذاری خارجی)

سرمایه‌گذاری در سبب مالی

سرفصل سایر سرمایه‌گذاری‌ها نشان می‌دهد، طی این سال، دارایی‌های مالی (مطالبات مالی اشخاص مقیم از غیر مقیم) به میزان ۱۰/۶ میلیارد دلار افزایش و بدهی‌های مالی به اشخاص غیر مقیم معادل ۱/۸ میلیارد دلار کاهش یافته که هر دو تغییر مذکور، در جهت افزایش بدهکاری سرفصل سایر سرمایه‌گذاری‌ها عمل کرده است. در این میان، افزایش اعتبارات تجاری در قالب وقفه ایجاد شده در وصول درآمدهای ارزی حاصل از صادرات نفت، علت اصلی افزایش دارایی‌های مالی بود. کاهش بدهی‌های مالی نیز طی سال مورد بررسی، عمدتاً ناشی از کاهش بدهی‌ها در قالب اعتبارات تجاری، وام‌ها و سایر بدهی‌ها بوده است.

در سال ۱۴۰۲، خالص مبادلات حساب سرمایه‌گذاری در سبب مالی حدود ۱۷۷ میلیون دلار بدهکار شد، این در حالی است که حساب مذکور در سال ۱۴۰۱، به میزان ۴۶ میلیون دلار بستانکار بود. علت اصلی بدهکاری حساب سرمایه‌گذاری در سبب مالی در سال ۱۴۰۲، مربوط به تغییرات حساب «سهام و مشارکت خارجی» بانک‌ها به صورت افزایش دارایی‌های ارزی بانک‌ها در سرفصل مذکور بوده است.

سایر سرمایه‌گذاری‌ها

حساب سایر سرمایه‌گذاری‌ها در سال ۱۴۰۲، حدود ۱۲/۴ میلیارد دلار بدهکار شد. تحلیل و بررسی زیرحساب‌های

۱- هزینه‌های انجام شده پس از کسر بازپرداخت‌ها، براساس آمار اخذ شده از شرکت مهندسی و توسعه نفت می‌باشد.

۲- Foreign Direct Investment (FDI)

۳- Build- Operation- Transfer (BOT)

بدهی‌های خارجی

خارجی) در پایان اسفندماه ۱۴۰۲، معادل ۵/۰ میلیارد دلار بوده که در مقایسه با پایان اسفندماه ۱۴۰۱ معادل ۱۹/۷ درصد کاهش نشان می‌دهد. از این میزان بدهی، ۲/۷ میلیارد دلار به بدهی‌های بلندمدت و حدود ۲/۴ میلیارد دلار به بدهی‌های کوتاه‌مدت اختصاص داشت.

مجموع تعهدات ارزی کشور (تعهدات بالفعل و بالقوه) در پایان اسفندماه ۱۴۰۲ به حدود ۱۰/۴ میلیارد دلار رسید. از این میزان، حدود ۵/۴ میلیارد دلار معادل ۵۱/۶ درصد به تعهدات بالقوه اختصاص داشت. رقم کل تعهدات بالفعل خارجی (بدهی‌های

جدول ۱۲-۱۱- وضعیت تعهدات خارجی کشور

(میلیون دلار)

درصد تغییر	سال			
	۱۴۰۲	۱۴۰۱	۱۴۰۲	۱۴۰۰
تعهدات بالفعل خارجی	-۱۹/۷	-۲۷/۶	۵۰۴۳	۶۲۸۲
بلندمدت	-۴۰/۳	-۲۷/۳	۲۶۷۸	۴۴۹۰
کوتاه‌مدت	۳۲/۰	-۲۸/۴	۲۳۶۵	۱۷۹۲
تعهدات بالقوه خارجی (۱)	-۱/۵	-۳۱/۶	۵۳۸۳	۵۴۶۴
کل تعهدات خارجی	-۱۱/۲	-۲۹/۵	۱۰۴۲۶	۱۱۷۴۶

ماخذ: اداره آمار و تحقیقات ارزی

۱- آمار این ردیف از گزارش‌های آمار ارزی تهیه شده برای مقطع پایان اسفند هر سال می‌باشد.

دارایی‌های ذخیره (دارایی‌های خارجی بانک مرکزی)

ناخالص دارایی‌های خارجی بانک مرکزی حدود ۱۱۲ میلیون دلار کاهش پیدا کرد.

در سال ۱۴۰۲، در نتیجه دریافت‌ها و پرداخت‌های ارزی بین افراد و نهادهای اقتصادی مقیم ایران با دنیای خارج، رقم